

[Birgith Mogensen]

der er kriminalforsorgsfolk, der deler min opfattelse på dette felt, men der sker ikke noget, selv om også justitsministeren længe har været bekendt med disse tanker.

Gennemførelsen af en så human liberaliseringsplan over for såkaldte kriminelle narkomaner vil samtidig give plads til en meget stor del af de dømt, som befinder sig i en umenneskelig og psykisk belastende situation, mens de venter på at betale deres gæld til samfundet.

En af årsagerne til, at justitsministeren delvis ønsker frihedsstraf erstattet med samfundstjeneste, er jo, at man ønsker at aflaste fængslernes kapacitet. Derfor kan jeg stadig væk ikke fatte, at ministeren ikke overfører de kriminelt ufarlige narkomaner til anden regie, hvor de kan blive behandlet for deres sygdom og dermed afkriminaliseret. En liberalisering på det strafferetlige narkomanoråde vil på mange måder gavne samfundet.

I forhold til dette store, uløste problem virker justitsministerens og straffelovrådets iver for at få gennemført en forsøgsordning med samfundstjeneste paradoksalt på mig, men naturligvis kan jeg se det ideologiske og humane element i delvis at erstatte forholdsvis korte fængselsstraffe med en eller anden form for samfundstjeneste. Ligeledes er der tydelige besparelser at hente i dette alternativ til frihedsstraf. En mindre reduktion af strafafsoningsventelisten vil det også medføre.

Det er mit indtryk, at tilbuddet stort set gives til unge kriminelle, som tidligere har fået tiltalefrafald og flere betingede domme for forholdsvis mindre berigelsesforbrydelser. Sagt rent ud: det drejer sig om potentielle vaneforbrydere i småtingsafdelingen, som har slidt på og efterhånden opbrugt langmodigheden hos landets dommere, som derfor lader hammeren falde på 6-10 måneders ubetinget fængsel. Denne dom kan så mere eller mindre sones med samfundstjeneste.

Kriminalforsorgen udtaler, at der vil blive lagt stor vægt på udvælgelsen af arbejdssteder. Forudsætningen er, at den dømt skal beskæftiges i en sådan grad, at vedkommende føler jobbet som en pligt og dermed straf. Sagt på en anden måde: man tilstræber ikke at anbringe den dømt i en arbejdssituation, som er såkaldt meningsfyldt set fra den dømtes synspunkt.

Nogle repræsentanter for kriminalforsorgen mener ikke, det bliver vanskeligt at finde samfundstjenestepladser til omtalte kriminelle gruppe, men nævner dog, at en del ungdomsklubber og centre har sagt nej tak, selv om assistancen er gratis. Andre kriminalforsorgsfolk mener, at netop nævnte kriminelle gruppe med deres ret belastede fortid og en meget begrænset arbejds erfaring slet ikke vil kunne indordne sig under jobstedernes samarbejdsforhold. Personlig tror jeg, at frafaldsprocenten i disse samfundstjenesteforhold vil blive meget stor. Derfor er den resocialiseringstanke, der også er indbygget i denne idé, at betegne som urealistisk ønsketænkning.

I relation hertil har jeg bidt mærke i nogle sætninger, som justitsministeren skriver i sin redegørelse, sp. 1992:

»Straffelovrådet har derimod ikke fundet grundlag for at anbefale, at der gennemføres en undersøgelse af recidivet blandt personer, der idømmes samfundstjeneste under forsøgsordningen.«

Det vil i praksis sige, at man efter forsøgsordningens ophør ikke vil være i stand til at analysere frafalds- og tilbagefaldsprocenten. Efter min mening vil man derved ikke kunne bedømme, om forsøget skal stoppes, udvides eller gøres permanent.

Et helt andet problem er, at denne form for samfundstjeneste under ingen omstændigheder må besætte en arbejdsplads, som kan bestrides af en hvilken som helst anden arbejdsledig i dette land. I mit valgdistrikt i Nordjyllands amt har forskellige personer med amtsborgmester Jens M. Nielsen i spidsen kraftigt kritiseret, at vort amt med landets største arbejdsløshed er udpeget til at være samfundstjenesteforsøgsdistrikt nr. 2. Jeg kan godt forstå hr. Jens M. Niensens skepsis. Han vil ikke have trukket denne forsøgsordning ned over hovedet, før det er bevist, at denne idé ikke vil besætte én eneste mere eller mindre almindelig arbejdsplads i Nordjyllands amt.

Justitsministeren nævner i sin redegørelse, at flere lande er gået i gang med samfundstjenesteforsøg. Ministeren fremhæver især England, som efter lokalforsøg nu på landsbasis har gjort ordningen permanent. Sanktionsformen har medført, at ca. 18.000 personer hvert år nu dømmes til samfundstjeneste – altså ligner det en succes.